Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000621712

Datum
19 november 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)
11

Aan MinBZK
Van DGOBDR

nota

0. Nota Kamerbrief Aanbieding en Beleidsreactie Monitor Integriteit en Veiligheid 2026

Aanleiding

- Onlangs is de nieuwe Monitor Integriteit en Veiligheid 2026 (de Monitor) door onderzoeksbureau Ipsos aan BZK opgeleverd. De Monitor wordt met een brief over het programma Weerbaar Bestuur aan de TK gestuurd.
    - Sinds 2010 laat het ministerie van BZK de Monitor tweejaarlijks uitvoeren met als doel in kaart te brengen in hoeverre er sprake is van agressie, bedreiging en intimidatie en (vermoedens van) integriteitsschendingen in het decentraal bestuur, op basis van zelfrapportage door de doelgroepen. We krijgen vanuit de Monitor inzichten waarmee we de effectiviteit van beleid kunnen vergroten.
    - BZK werkt hiervoor met de partners van het Netwerk Weerbaar Bestuur, waaronder de beroeps- en belangenverenigingen decentraal bestuur.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met verzending van bijgaande Kamerbrief over Weerbaar Bestuur aan de Tweede Kamer. Bij deze brief is de Monitor als bijlage gevoegd (samen met factsheets per doelgroep en bestuurslaag). De Monitor wordt hiermee openbaar.

Toelichting

- De resultaten van de Monitor laten zien dat de urgentie om u in te spannen voor de veiligheid van decentrale politieke ambtsdragers onverminderd groot is.
- Dit doet u via het Programma Weerbaar Bestuur. Dit programma kan op veel draagvlak rekenen bij decentrale bestuurders en volksvertegenwoordigers.
- Daarom zet u het programma voort – langs de drie programmalijnen preventie-reactie-nazorg – en brengt u intensiveringen aan.
    - Een voorbeeld van een intensivering in het programma Weerbaar Bestuur is dat er geld beschikbaar zal worden gesteld om volksvertegenwoordigers financieel tegemoet te komen wanneer beveiligingsmaatregelen aan hun woning moeten worden aangebracht. Tot nu toe gold dat alleen voor bestuurders.
    - Belangrijk is dat u de komende tijd meer wil inzetten op het aanpakken van daders. Zij mogen niet ongemerkt wegkomen met hun gedrag. Dit betekent dat aangiftes goed moeten worden opgevolgd (naleving ELA door Politie en OM) en dat ook de lokale

veiligheidsdriehoeken voldoende aandacht hebben voor de veiligheid van de ambtsdragers. Ook gaat u bezien in hoeverre het bestuursrecht, het civiel recht en alternatieven (zoals herstelbemiddeling) meer kunnen worden ingezet.

- U heeft toegezegd dat deze brief met bijlage in november 2026 aan de Tweede Kamer zal worden gezonden. In het PO OBDR van 3 november jl is de brief in concept met u besproken en heeft u daarmee ingestemd.

Uitkomsten Monitor Integriteit en Veiligheid 2026

- **Veiligheid:** bijna de helft (46%) van de decentrale politieke ambtsdragers kreeg het afgelopen jaar te maken met agressie, bedreiging of intimidatie. Dit percentage is nagenoeg gelijk aan dat van 2024 (45%). Met deze uitkomst zet de langjarige trendmatige stijging zich door. Verbale agressie is net als bij voorgaande metingen veruit de meest voorkomende vorm van agressie, gevolgd door bedreiging en intimidatie. Fysieke agressie komt het minst voor. Bij meer dan acht op de tien politieke ambtsdragers die in de afgelopen twaalf maanden te maken hadden met agressie, bedreiging of intimidatie gebeurde dit meerdere keren. Het aandeel ambtsdragers dat een (zeer) ernstig incident meemaakte, steeg van 8% in 2014 naar 15% in 2024 en 18% nu. Bijna twee derde van de agressie vindt online plaats. Sociale media vormen daarmee steeds vaker de plaats waar politieke ambtsdragers worden geconfronteerd met bedreigingen, beledigingen en persoonlijke aanvallen. Bij vrouwelijke politieke ambtsdragers is de impact van de agressie en intimidatie groter dan bij hun mannelijke collega's: 73% van de vrouwelijke politieke ambtsdragers ervaart hiervan negatieve gevolgen tegenover 50% van hun mannelijke politieke ambtsgenoten.

- **Integriteit:** Ruim een derde (36%) van de politieke ambtsdragers heeft in het afgelopen jaar een of meer vormen van mogelijk niet-integer gedrag waargenomen bij een collega ambtsdrager, of daarvan een vermoeden gehad. Hiermee blijft het beeld van vermoedens van niet-integer gedrag stabiel.

Politieke context

- Met deze Kamerbrief worden de toezeggingen afgedaan om de Kamer te informeren over de voortgang van het Programma Weerbaar Bestuur (Kamerstukken II, 2025/2026, TZ7557), om de Monitor Integriteit en Veiligheid in november 2026 met uw Kamer te delen en daarbij in te gaan op specifiek vrouwelijke politieke ambtsdragers en andere ondervertegenwoordigde groepen (Kamerstukken II, 2025/2026, TZ202609-034).
- Daarnaast gaat deze Kamerbrief in op de motie Bikker en Boelsma-Hoekstra om burgemeesters en andere lokale bestuurders actief en zichtbaar te steunen bij de uitoefening van wettelijke taken en om de gevolgen van de toename van agressie, intimidatie en bedreiging voor de bereidheid en beschikbaarheid voor ambten van burgemeesters, lokale en provinciale vertegenwoordiging in beeld te brengen (Kamerstukken II, 2025/2026, 36800 VII, nr. 63).

Communicatie

- Naar verwachting zal de Monitor media-aandacht genereren. Vanuit COM zult u hierover aanstaande maandag nader worden geadviseerd. Een persbericht en Q en A's zijn daartoe voorbereid.

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Aanbieding en beleidsreactie op Monitor Integriteit en Veiligheid 2026	
2	Monitor Integriteit en Veiligheid - deelrapport Veiligheid	
3	Monitor Integriteit en Veiligheid - deelrapport Integriteit	
4	Factsheet Burgemeesters	
5	Factsheet Gemeenten	
6	Factsheet Medewerkers	
7	Factsheet Politieke Ambtdragers	
8	Factsheet Provincies	
9	Factsheet Raadsleden	
10	Factsheet Waterschappen	
11	Fachtsheet Wethouders	